

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายใน ปัญหาในการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายใน และประมวลข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายใน ในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดกลาง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

- 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายใน
- 4.3 ปัญหาในการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายใน
- 4.4 ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายใน

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง วุฒิสถิตทางการศึกษาที่ได้รับ อายุตัว อายุราชการ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพ	จำนวน (n=313)	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	139	44.41
	หญิง	174	55.59
2.	ตำแหน่ง		
	ผู้บริหาร	34	10.86
	ครูผู้สอน	279	89.14
3.	วุฒิสูงสุดทางการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	65	20.77
	ปริญญาตรี	240	76.68
	สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.55
4.	อายุ		
	ต่ำกว่า 30 ปี	16	5.11
	31 - 40 ปี	153	48.88
	41 - 50 ปี	103	32.91
	51 - 60 ปี	41	13.10
5.	อายุราชการ		
	ต่ำกว่า 6 ปี	18	5.75
	6 - 10 ปี	26	8.31
	11 - 15 ปี	82	26.20
	16 - 20 ปี	74	23.64
	21 ปีขึ้นไป	113	36.10

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เป็นครูผู้สอน การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และมีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป

4.2 การดำเนินการการนิเทศภายใน

การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียนมีอยู่ 5 ด้านดังนี้ ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายใน 2) ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการวางแผนการนิเทศของโรงเรียน 4) ด้านการดำเนินการตามแผน และ 5) ด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4 - 9 ดังนี้

ตารางที่ 4 การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายใน โดยภาพรวมทุกด้าน

ข้อที่	การนิเทศภายใน	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
1)	ด้านการวางแผนการนิเทศของโรงเรียน	3.41	.70	ปานกลาง
2)	ด้านการกำหนดผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายใน	3.39	.75	ปานกลาง
3)	ด้านการดำเนินการตามแผนนิเทศ	3.36	.79	ปานกลาง
4)	ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนนิเทศ	3.19	.71	ปานกลาง
5)	ด้านการประเมินผลการนิเทศ	3.11	.76	ปานกลาง
รวม		3.29	.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "ปานกลาง" มีข้อสังเกตว่ามีการปฏิบัติระดับปานกลาง 3 อันดับสุดท้าย คือ 1) ด้านการประเมินผล 2) ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนการนิเทศ และ 3) ด้านการดำเนินการตามแผนนิเทศ

1) ด้านการวางแผนการนิเทศของโรงเรียน

การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศของโรงเรียนผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 5 ดังนี้
ตารางที่ 5 การดำเนินการ ด้านการวางแผนการนิเทศของโรงเรียน

ข้อที่	ด้านการวางแผนการนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนจากตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา	3.57	.79	มาก
(2)	โรงเรียนจัดทำแผน/โครงการนิเทศเป็นลายลักษณ์อักษร	3.56	.96	มาก
(3)	โรงเรียนวิเคราะห์นโยบายด้านการจัดการศึกษาของหน่วยเหนือ	3.51	.84	มาก
(4)	โรงเรียนสำรวจและประเมินความต้องการของคณะครู	3.51	.83	มาก
(5)	โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของกิจกรรมการนิเทศได้อย่างชัดเจน	3.47	.84	ปานกลาง
(6)	โรงเรียนกำหนดกิจกรรมตามแผน มีความชัดเจนในการปฏิบัติ	3.46	.82	ปานกลาง
(7)	โรงเรียนให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนนิเทศ	3.44	.92	ปานกลาง

ตารางที่ 5 การดำเนินการ ด้านการวางแผนการนิเทศของโรงเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการวางแผนการนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ		การแปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
(8)	โรงเรียนกำหนดนโยบายในการนิเทศภายใน ได้ชัดเจน	3.38	.90	ปานกลาง
(9)	โรงเรียนกำหนดกิจกรรมในการนิเทศได้ เหมาะสมกับประเด็นที่จะนิเทศ	3.38	.86	ปานกลาง
(10)	โรงเรียนจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุและ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา	3.36	.91	ปานกลาง
(11)	โรงเรียนจัดลำดับความสำคัญ ปัญหาและ ความต้องการในการนิเทศ	3.36	.86	ปานกลาง
(12)	โรงเรียนวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาการจัด การศึกษา	3.33	.92	ปานกลาง
(13)	โรงเรียนจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนิน การนิเทศอย่างชัดเจน	3.33	.84	ปานกลาง
(14)	โรงเรียนกำหนดวิธีการประเมินผลการนิเทศ อย่างชัดเจน	3.29	.90	ปานกลาง
(15)	โรงเรียนกำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการจัดกิจกรรม การนิเทศอย่างเหมาะสม	3.21	.82	ปานกลาง
รวม		3.41	.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่ามี 4 เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" คือ เรื่องการจัดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนจากตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา เรื่องการจัดทำแผน/โครงการเทศเป็นลายลักษณ์อักษร เรื่อง การวิเคราะห์นโยบายด้านการจัดการศึกษาของหน่วยเหนือ และเรื่อง การสำรวจและประเมินความต้องการของคณะครู มีข้อสังเกตว่าเรื่องที่มีการปฏิบัติระดับปานกลาง 3 อันดับสุดท้าย คือ (1) การกำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างเหมาะสม (2) การกำหนดวิธีการประเมินผลการนิเทศอย่างชัดเจนและ (3) การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการนิเทศอย่างชัดเจน

2) ด้านการกำหนดผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายใน

การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการกำหนดผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 การดำเนินการด้านผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายใน

ข้อที่	ด้านผู้รับผิดชอบ	ระดับการปฏิบัติ		การแปลความ
		$\bar{X}$	S.D.	
(1)	โรงเรียนแต่งตั้งบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศ โดยพิจารณาถึงความรู้ความสามารถ	3.67	.92	มาก
(2)	โรงเรียนกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการนิเทศไว้อย่างชัดเจน	3.46	.89	ปานกลาง
(3)	โรงเรียนประชุมชี้แจงให้คณะกรรมการนิเทศ เข้าใจบทบาทหน้าที่	3.40	.92	ปานกลาง
(4)	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความ สามารถได้มีโอกาสเป็นผู้นำนิเทศ	3.39	.95	ปานกลาง
(5)	โรงเรียนจัดให้คณะครูมีส่วนร่วมในการสรรหา ผู้รับผิดชอบงานนิเทศ	3.37	.98	ปานกลาง
(6)	โรงเรียนให้ความรู้ ข่าวความเคลื่อนไหว ทางการศึกษาแก่คณะกรรมการนิเทศ	3.33	.93	ปานกลาง
(7)	โรงเรียนมีการพัฒนาคณะกรรมการการนิเทศ ภายใน	3.29	1.01	ปานกลาง
(8)	โรงเรียนช่วยเหลือแนะนำคณะกรรมการนิเทศ ภายใน	3.23	.84	ปานกลาง
รวม		3.39	.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานเมื่อพิจารณาภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ยกเว้นเรื่องการแต่งตั้งบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศโดยพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" โดยมีข้อสังเกตว่าเรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติปานกลาง 3 อันดับสุดท้ายคือ (1) การให้ความรู้ความช่วยเหลือแนะนำคณะกรรมการนิเทศภายใน (2) การจัดให้มีการพัฒนาคณะกรรมการนิเทศภายในและ (3) การให้ความรู้ข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษาแก่กรรมการนิเทศ

3) ด้านการดำเนินการตามแผนนิเทศ

การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการดำเนินการตามแผนนิเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การดำเนินการ ด้านการดำเนินการตามแผนนิเทศ

ข้อที่	การดำเนินการตามแผนนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	โรงเรียนประชุมชี้แจงบุคลากรในโรงเรียนได้เข้าใจและรับทราบแผนดำเนินการและบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.48	.86	ปานกลาง
(2)	โรงเรียนประชุมชี้แจงมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศดำเนินการนิเทศ	3.37	.92	ปานกลาง
(3)	โรงเรียนสนับสนุนการดำเนินการตามแผน	3.36	.92	ปานกลาง
(4)	โรงเรียนดูแลให้มีการดำเนินการนิเทศตามแผน	3.35	.90	ปานกลาง
(5)	โรงเรียนทบทวน ปรับปรุง การดำเนินการนิเทศ	3.24	.89	ปานกลาง
รวม		3.36	.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานทุกเรื่องมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "ปานกลาง" และมีข้อสังเกตว่าเรื่องที่มีการปฏิบัติปานกลาง 3 อันดับสุดท้าย คือ (1) การทบทวน ปรับปรุงการดำเนินการนิเทศ (2) การดูแลให้มีการดำเนินการนิเทศตามแผน และ (3) การสนับสนุนการดำเนินการตามแผน

4) ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนนิเทศ

การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการจัดระบบข้อมูล เพื่อการวางแผนนิเทศผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 การดำเนินการด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนนิเทศ

ข้อที่	ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลได้ตรงตามสภาพเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้ทันที	3.61	.90	มาก
(2)	โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลครอบคลุมภารกิจงานของโรงเรียนทั้ง 6 งาน	3.59	.89	มาก
(3)	โรงเรียนจัดให้มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ	3.58	.95	มาก
(4)	โรงเรียนนำข้อมูลที่จัดเก็บไว้ไปใช้ในการวางแผนการนิเทศ	3.34	.85	ปานกลาง
(5)	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล เช่น คอมพิวเตอร์	1.84	1.10	น้อย
รวม		3.19	.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เมื่อพิจารณาเรียงพบบว่ามี 3 เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" คือ เรื่องการจัดเก็บข้อมูลได้ตรงตามสภาพปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้ทันที เรื่องการจัดเก็บข้อมูลครอบคลุมภารกิจงานของโรงเรียนทั้ง 6 งาน และเรื่องการจัดให้มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "ปานกลาง" 1 เรื่อง คือ เรื่องการนำข้อมูลที่จัดเก็บไว้ไปใช้ในการวางแผนนิเทศ และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" 1 เรื่อง คือ เรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล เช่น คอมพิวเตอร์

5) ด้านการประเมินผลการนิเทศ

การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการประเมินผลการนิเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 การดำเนินการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ

ข้อที่	ด้านการประเมินผลการนิเทศ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	โรงเรียนชี้แจงแผนการประเมินให้บุคลากร ในโรงเรียนทราบ	3.37	.90	ปานกลาง
(2)	โรงเรียนกำหนดรายละเอียดในแผนการ ประเมินได้ครอบคลุมสาระสำคัญ	3.15	.82	ปานกลาง
(3)	โรงเรียนกำหนดวิธีการรายงานผลการประเมิน อย่างชัดเจน	3.11	.93	ปานกลาง
(4)	โรงเรียนนำผลการประเมินไปปรับปรุงการนิเทศ	3.10	.87	ปานกลาง
(5)	โรงเรียนสร้างเครื่องมือในการประเมินได้ ครอบคลุมกิจกรรมการนิเทศ	3.05	.91	ปานกลาง
(6)	โรงเรียนนำเครื่องมือไปใช้ในการประเมินผล การนิเทศ	3.01	.88	ปานกลาง
(7)	โรงเรียนทำการวิเคราะห์ผลการประเมิน การนิเทศ	2.98	.84	ปานกลาง
รวม		3.11	.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานโดยภาพรวมและรายเรื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "ปานกลาง" มีข้อสังเกตว่าเรื่องที่มีการปฏิบัติระดับปานกลาง 3 อันดับสุดท้ายคือ (1) การทำการวิเคราะห์ผลการประเมินการนิเทศ (2) การนำเครื่องมือไปใช้ในการประเมินผลการนิเทศ และ (3) การสร้างเครื่องมือในการประเมินผลได้ครอบคลุมกิจกรรมการนิเทศ

4.3 ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายใน

ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในมีอยู่ 5 ด้าน คือ 1)ด้านผู้นิเทศ 2)ด้านผู้รับการนิเทศ 3) ด้านงบประมาณ 4) ด้านวัสดุอุปกรณ์และ 5) ด้านการจัดการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 10 - 15 ดังนี้

ตารางที่ 10 ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโดยภาพรวม

ข้อที่	ปัญหา	ระดับปัญหา		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
1)	ด้านงบประมาณ	3.05	1.00	ปานกลาง
2)	ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.04	.80	ปานกลาง
3)	ด้านผู้นิเทศ	2.89	.71	ปานกลาง
4)	ด้านผู้รับการนิเทศ	2.82	.69	ปานกลาง
5)	ด้านการจัดการ	2.70	.88	ปานกลาง
รวม		2.90	.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาניתศภายในโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโดยภาพรวม และรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ 1) ด้านงบประมาณ 2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 3) ด้านผู้ניתศ 4) ด้านผู้รับการניתศ 5) ด้านการจัดการ

1) ด้านงบประมาณ

ปัญหาการดำเนินการניתศภายในโรงเรียนมีผลการดำเนินการด้านงบประมาณ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 ปัญหาการดำเนินการניתศภายในด้านงบประมาณ

ข้อที่	ด้านงบประมาณ	ระดับปัญหา		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	การจัดสรรงบประมาณเพื่อการניתศเป็นไปอย่างล่าช้า	3.77	1.00	ปานกลาง
(2)	งบประมาณในการניתศมีไม่เพียงพอ	3.35	1.11	ปานกลาง
(3)	โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	2.90	1.01	ปานกลาง
(4)	ด้านการจัดสรรงบประมาณให้กับการניתศภายในอย่างไม่เป็นธรรม	2.79	1.02	ปานกลาง
รวม		3.12	1.03	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวม และรายเรื่องมีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ (1) ปัญหาการจัดสรรงบประมาณเพื่อการนิเทศภายในเป็นไปอย่างล่าช้า (2) ปัญหาเรื่องงบประมาณในการนิเทศไม่เพียงพอ (3) ปัญหาโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนต้องเลิกล้มไปเพราะขาดงบประมาณ และ (4) ปัญหาเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้กับการนิเทศภายในอย่างไม่เป็นธรรม

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยยังได้รวบรวมปัญหาเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นปัญหาในการดำเนินการด้านงบประมาณ คือ ปัญหาเรื่องโรงเรียนไม่เคยจัดงบประมาณให้กับงานนิเทศภายใน (ตอบ 19 คน)

2) ด้านวัสดุอุปกรณ์

ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในมีปัญหาการดำเนินการด้านวัสดุอุปกรณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในด้านวัสดุอุปกรณ์

ข้อที่	ด้านวัสดุอุปกรณ์	ระดับปัญหา		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	ผู้นิเทศไม่ได้นำวัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นมาดัดแปลงใช้เพื่อการนิเทศ	3.07	1.00	ปานกลาง
(2)	สื่อและเครื่องมือในการนิเทศที่มีอยู่ไม่เพียงพอ	3.02	1.00	ปานกลาง
(3)	ผู้นิเทศ ไม่ใช้สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ	2.97	1.02	ปานกลาง
(4)	สื่อและเครื่องมือการนิเทศที่มีอยู่ไม่มีคุณภาพได้เพื่อการนิเทศ	2.94	.91	ปานกลาง
รวม		3.00	.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายเรื่อง มีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ (1) ผู้นิเทศไม่ได้ นำวัสดุอุปกรณ์ห้องดินมาดัดแปลงใช้เพื่อการนิเทศ (2) สื่อและเครื่องมือในการนิเทศที่มีอยู่ไม่เพียงพอ (3) ผู้นิเทศไม่ใช้สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ (4) สื่อและเครื่องมือการนิเทศที่มีอยู่ไม่มีคุณภาพ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมปัญหาเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม เป็นปัญหาการดำเนินการนิเทศในด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า มีการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับการนิเทศ (ตอบ 10 คน) และขาดการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการนิเทศ (ตอบ 8 คน)

3) ด้านผู้นิเทศ

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาการดำเนินการด้านผู้นิเทศผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในด้านผู้นิเทศ

ข้อที่	ด้านผู้นิเทศ	ระดับปัญหา		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	ผู้นิเทศมีงานรับผิดชอบมาก	3.35	.71	ปานกลาง
(2)	ผู้นิเทศไม่ได้ศึกษาความต้องการของผู้รับการนิเทศ	2.89	.94	ปานกลาง
(3)	ผู้นิเทศขาดทักษะและเทคนิคในการนิเทศ	2.85	.98	ปานกลาง
(4)	ผู้นิเทศไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง	2.74	.97	ปานกลาง
(5)	ผู้นิเทศขาดมนุษยสัมพันธ์	2.63	1.00	ปานกลาง
รวม		2.89	.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายละเอียด มีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" 3 อันดับแรก คือ (1) ผู้นิเทศมีงานรับผิดชอบมาก (2) ผู้นิเทศไม่ได้ศึกษาความต้องการของผู้รับการนิเทศและ (3) ผู้นิเทศขาดทักษะและเทคนิคในการนิเทศ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รวบรวมปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเป็นปัญหาด้านผู้นิเทศมีดังนี้คือ ผู้นิเทศขาดความเชื่อมั่นในการนิเทศเนื่องจากไม่ได้ศึกษาหลักสูตร (ตอบ 10 คน) ขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ (ตอบ 8 คน) ไม่ได้กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทางในการพัฒนาร่วมกับผู้รับการนิเทศ (ตอบ 4 คน) ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการนิเทศภายใน (ตอบ 1 คน) และขาดการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน (ตอบ 1 คน)

4) ด้านผู้รับการนิเทศ

ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาการดำเนินการด้านผู้รับการนิเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในด้านผู้รับการนิเทศ

ข้อที่	ด้านผู้รับการนิเทศ	ระดับปัญหา		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	ผู้รับการนิเทศมีภาระการสอนมาก	3.46	.96	ปานกลาง
(2)	ผู้รับการนิเทศไม่ได้มีส่วนร่วมในการสรรหาผู้มาทำหน้าที่นิเทศ	2.90	1.04	ปานกลาง
(3)	ผู้รับการนิเทศไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ	2.66	.98	ปานกลาง
(4)	ผู้รับการนิเทศไม่ทราบผลการนิเทศ	2.65	.83	ปานกลาง
(5)	ผู้รับการนิเทศไม่ยอมรับผู้นิเทศ	2.45	.98	ปานกลาง
รวม		2.82	.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวม และรายเรื่อง มีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" 3 อันดับแรก คือ (1) ผู้รับการนิเทศมีภาระการสอนมาก (2) ผู้รับการนิเทศไม่ได้มีส่วนร่วมในการสรรหาผู้มาทำหน้าที่นิเทศ และ (3) ผู้รับการนิเทศไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ

สำหรับปัญหาที่ได้รับจากข้อเสนอแนะที่เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งเป็นปัญหาของผู้รับการนิเทศ สรุปได้ว่า ผู้รับการนิเทศขาดขวัญกำลังใจเพราะเศรษฐกิจไม่ดี (ตอบ 4 คน) และผู้รับการนิเทศยังมีทัศนคติที่ว่าการนิเทศคือการไปจับผิด (ตอบ 2 คน)

5) ด้านการจัดการ

ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาการดำเนินการด้านการจัดการ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 15 ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการจัดการ

ข้อที่	ด้านการจัดการ	ระดับปัญหา		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลความ
(1)	ไม่มีการนิเทศติดตามผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.88	1.10	ปานกลาง
(2)	ขาดการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงงาน	2.87	.88	ปานกลาง
(3)	ผู้นิเทศไม่ดำเนินการนิเทศตามแผนที่วางไว้	2.76	1.05	ปานกลาง
(4)	ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายใน	2.59	1.04	ปานกลาง
(5)	ผู้บริหารไม่สนับสนุนงบประมาณในการนิเทศ	2.57	1.01	ปานกลาง
(6)	บรรยากาศในการนิเทศไม่มีความเป็นประชาธิปไตย	2.52	1.01	ปานกลาง
รวม		2.70	1.01	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในโดยภาพรวมและรายเรื่องมีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" 3 อันดับแรกคือ (1) ไม่มีการนิเทศติดตามผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (2) ขาดการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงงาน และ (3) ผู้นิเทศไม่ดำเนินการนิเทศตามแผนที่วางไว้

นอกจากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยยังได้รวบรวมปัญหาเพิ่มเติมจากแบบสอบถามซึ่งเป็นปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายในด้านการจัดการ คือ ปัญหาเรื่องการจัดระบบและรูปแบบในการนิเทศ (ตอบ 7 คน) คือ มีบุคลากรน้อย (ตอบ 5 คน)

4.4 ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศภายใน

ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน การนิเทศภายใน โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 16 ดังนี้

ตารางที่ 16 ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการนิเทศภายใน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (n=313)	ร้อยละ
1.	การกำหนดคุณสมบัติของผู้นิเทศจากผู้มีความรู้ความสามารถ	181	57.83
2.	สนับสนุนสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการนิเทศอย่างเพียงพอ	168	53.67
3.	สนับสนุนให้มีการใช้สื่อและเครื่องมือในการนิเทศให้ตรงกับเนื้อหาการนิเทศ	133	42.49
4.	จัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการนิเทศภายใน	132	42.17
5.	ให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกระบวนการนิเทศ	131	41.85
6.	จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้แก่ครูผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับงานในหน้าที่อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	126	40.25
7.	จัดสรรงบประมาณเพื่อการนิเทศโดยพิเศษ	116	37.06
8.	จัดให้มีศูนย์สื่อการศึกษาชั้นในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการนิเทศภายใน	111	35.46
9.	กำหนดให้มีการคัดเลือกผู้นิเทศที่มีผลงานดีเด่นในด้านการเรียนการสอน	109	34.82
10.	ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงสื่อและเครื่องมือในการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ	102	32.59
11.	ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนหรือปรับปรุงการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ	50	15.97

ตารางที่ 16 ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการนิเทศภายใน (ต่อ)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (n=313)	ร้อยละ
12.	กำหนดวิธีการเบิกจ่ายเงินที่คล่องตัวเพื่อสนับสนุน การนิเทศ	41	13.10
13.	แสวงหางบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุนการนิเทศ	34	10.86
14.	กำหนดวิธีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อ การนิเทศอย่างรัดกุม	18	5.75
15.	พิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษแก่บุคลากร ผู้ทำหน้าที่นิเทศ	15	4.79

จากตารางที่ 16 พบว่า ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการตามเกณฑ์
มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมที่มีความสำคัญ 5 รายการแรก คือ

- (1) การกำหนดคุณสมบัติของผู้นิเทศมีความรู้ ความสามารถ
- (2) สนับสนุนสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการนิเทศอย่างเพียงพอ
- (3) สนับสนุนให้มีการใช้สื่อและเครื่องมือในการนิเทศให้ตรงกับเนื้อหาการนิเทศ
- (4) จัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการนิเทศภายใน
- (5) ให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกระบวนการนิเทศ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยัง ได้ประมวลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ
ตามเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศภายในโรงเรียนดังนี้

- 1) ผู้บริหารควรเสริมสร้างบำรุงขวัญและกำลังใจเป็นพิเศษ เมื่อครูสามารถพัฒนาการเรียนการสอนจนบังเกิดผลดี (ตอบ 3 ราย)
- 2) สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ทำหน้าที่นี้พิเศษเพราะเกี่ยวข้องกับงานการเรียนการสอนอยู่แล้ว (ตอบ 3 ราย)
- 3) ผู้บริหารต้องให้ความสนใจ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการนิเทศภายในให้เกิดขึ้นในหน่วยงานอย่างจริงจัง (ตอบ 1 ราย)
- 4) ต้องนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง (ตอบ 1 ราย)
- 5) ผู้รับการนิเทศจะต้องยอมรับผู้นิเทศและมีความศรัทธาในการนิเทศ (ตอบ 1 ราย)
- 6) นิเทศงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน (ตอบ 1 ราย)
- 7) ผู้บริหารต้องมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน และควบคุมอย่างสม่ำเสมอ (ตอบ 1 ราย)
- 8) ควรให้ผู้รับการนิเทศได้สำรวจข้อมูลด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนว่ามีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการนิเทศหรือผู้บริหารเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาเป็นประจำทุกเดือน (ตอบ 1 ราย)
- 9) ควรแจ้งผลการนิเทศ ข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการนิเทศทุกครั้งหลังการนิเทศเสร็จสิ้นแล้ว (ตอบ 1 ราย)